I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REKOMENDACIJOS

TARYBA

TARYBOS REKOMENDACIJA

2022 m. balandžio 5 d.

dėl jaunųjų savanorių mobilumo Europos Sąjungoje

(Tekstas svarbus EEE)

(2022/C 157/01)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 165 ir 166 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

1. 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Komisijos pirmininkė pranešime apie Europos Sąjungos padėtį ([1]) informavo, kad Europos Komisija siūlys 2022-uosius paskelbti Europos jaunimo metais, „[k]ad atiduotume duoklę jaunuoliams, tiek atidavusiems kitiems“. Europos jaunimo metų tikslai, be kita ko, yra „remti jaunimą, kad jis galėtų geriau suprasti ir aktyviai naudoti įvairias galimybes, kurios jauniems žmonėms yra prieinamos įgyvendinant viešąją politiką Sąjungos, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, siekiant remti jų asmeninį, socialinį, ekonominį ir profesinį tobulėjimą žaliajame, skaitmeniniame ir įtraukiame pasaulyje, drauge sistemingai šalinant likusias kliūtis, trukdančias tą daryti“; ([2])

2. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl COVID-19 poveikio jaunimui ir sportui (2020/2864(RSP)) ([3]) pabrėžta, kad jaunimas buvo solidarumo motyvuotos veiklos, kuria reaguojama į jų bendruomenių poreikius, atsiradusius dėl COVID-19 pandemijos, centre – pradedant informavimo kampanijų inicijavimu, baigiant darbu pirmosiose gretose, įgyvendinant Europos solidarumo korpuso ir kitas savanorių iniciatyvas;

3. vykdydami savanorišką veiklą pagal Europos solidarumo korpuso programą ir kitas schemas jaunuoliai realiai įgyvendina Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) preambulės, kurioje pabrėžiamas pasirašiusiųjų šalių noras stiprinti Europos tautų solidarumą, ES sutarties 2 straipsnį, kuriame solidarumas paminėtas kaip viena iš valstybėms narėms bendrų vertybių, taip pat ES sutarties 3 straipsnį, kuriame nurodyta, kad Sąjungos tikslas – skatinti taiką, savo vertybes ir savo tautų gerovę. Jų savanoriškos veiklos teikiant humanitarinę pagalbą veiksmai prisideda propaguojant taiką Europoje ir pasaulyje bei pagarbą žmogaus orumui ir žmogaus teisėms;

([1]) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_lt_0.pdf

([2]) 2021 m. gruodžio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2021/2316 dėl Europos jaunimo metų (2022 m.) (OL L 462, 2021 12 28, p. 1).

([3]) Priimti tekstai – COVID-19 poveikis jaunimui ir sportui, 2021 m. vasario 10 d., trečiadienis (europa.eu).

4. patirtis įgyvendinant Europos savanorių tarnybos (1996–2018 m.) ir Europos solidarumo korpuso programą, nors ir sėkminga,, kartu parodė, kad reikia toliau stengtis sudaryti palankesnes sąlygas tarptautinei savanoriškai veiklai, visų pirma mažiau galimybių turintiems jaunuoliams. Atsižvelgdama į tai, Taryba paragino peržiūrėti 2008 m. lapkričio 20 d. Tarybos rekomendaciją dėl jaunųjų savanorių judumo visoje Europos Sąjungoje (toliau – 2008 m. Tarybos rekomendacija), kad būtų sustiprintas Europos jaunimo programų potencialas informuoti jaunimą ir padėti kurti bendruomenes ([4]). Tai aiškiai išreikšta visų pirma 4 priede dėl 2019-2027 m. ES jaunimo strategijos darbo plano. Be to, 2021 m. spalio 14 d. Komisijos ataskaitoje dėl ES jaunimo strategijos įgyvendinimo ([5]) užsiminta apie tai, kad bus atlikta 2008 m. Tarybos rekomendacijos peržiūra;

5. dauguma iš 2008 m. Tarybos rekomendacijoje iškeltų klausimų tebėra labai svarbūs ir yra įtraukti į šį pasiūlymą. Atnaujinti 2008 m. Tarybos rekomendaciją tapo būtina dėl kelių pokyčių, įvykusių nuo 2008 m. Vienas iš minėtų svarbių pokyčių – tai, kad 2016 m. inicijuota Europos solidarumo korpuso programa ir sukurtos naujos nacionalinės savanoriškos veiklos schemos ir veiksmai, taip pat turintys tarpvalstybinių elementų ([6]), kurie kartais suteikia labai panašių galimybių jaunimui. 2019–2027 m. ES jaunimo strategijoje ([7]) valstybės narės ir Komisija raginamos pagal savo kompetencijos sritis „siekti užtikrinti ES finansavimo priemonių ir nacionalinių, regioninių ir vietos schemų papildomumą ir sinergiją“.

6. ES jaunimo strategijos ir 2008 m. Tarybos rekomendacijos vertinime ([8]) nurodyta, kad būtinybė įtraukti palankių sąlygų neturinčius asmenis 2015 m. yra aktualesnė problema nei 2008 m. Kiti 2008 m. rekomendacijoje nustatyti, bet joje nenagrinėti poreikiai susiję su savanoriškos veiklos projektų kokybės užtikrinimu, organizacijų gebėjimų stiprinimo galimybėmis ir geresne rekomendacijos įgyvendinimo stebėsena. Ekspertų grupė pateikė tolesnių politikos rekomendacijų ([9]), apimančių tokius aspektus kaip dalijimasis žiniomis ir tinklaveika, galimybės dalyvauti savanoriškoje veikloje, administracinės kliūtys, informuotumas, pripažinimas, skaitmeninė savanoriška veikla ir aplinkos kontekstas – į jas buvo atsižvelgta siūlomoje rekomendacijoje;

7. krizių, pavyzdžiui, tų, dėl kurių buvo sutrikdytas tarptautinis fizinis savanorių mobilumas, poveikis nuo 2008 m. buvo didelis. Per COVID-19 pandemiją paaiškėjo, kaip svarbu visada užtikrinti visų dalyvių saugumą, saugą ir fizinę bei psichikos sveikatą, be kita ko, numatyti, kaip bus valdomas galimas nenumatytų aplinkybių poveikis. Be to, ilgą laiką sąvoka „tarptautinė savanoriška veikla“ praktiškai reiškė tik su fiziniu savanorių mobilumu susijusią veiklą. Vis dėlto tobulėjant technologijoms ir besitęsiant COVID-19 pandemijai atsirado naujų savanoriškos veiklos tendencijų. Išryškėjo skaitmeninės savanoriškos veiklos potencialas papildyti fizinį mobilumą arba tapti alternatyvia savanoriškos veiklos forma jaunuoliams, kurie fiziškai keliauti negali. Savanoriškos veiklos kartų aspektas taip pat

([4]) OL C 456, 2018 12 18, p. 1.

([5]) Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos Sąjungos jaunimo strategijos (2019–2021 m.) įgyvendinimo, COM(2021) 636 final.

([6]) 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa. Savanoriška veikla gali būti vykdoma ne ES šalyse:
– kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/888 7 straipsnio 2 dalyje, *„[s]avanoriška veikla (pagal jaunuolių dalyvavimo solidarumo veikloje paprogramę) gali būti vykdoma kitoje nei dalyvio gyvenamoji šalis šalyje (toliau – savanoriška veikla kitoje valstybėje) arba dalyvio gyvenamojoje šalyje (toliau – savanoriška veikla šalies viduje)“*. Kita nei dalyvio gyvenamoji šalis gali būti Programos asocijuotoji trečioji valstybė arba kita dalyvaujančioji valstybė;
– kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/888 10 straipsnio 2 dalyje, *„[s]avanoriška veikla pagal Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso paprogramę gali būti vykdoma tik tuose regionuose trečiosiose valstybėse, kuriose […] vykdoma humanitarinės pagalbos veikla ir operacijos ir […] tuo metu nevyksta nuolatinių tarptautinių ar netarptautinių ginkluotų konfliktų“*.
Be to, kaip nustatyta 2 straipsnio 3 dalyje, Programoje taip pat gali dalyvauti trečiųjų valstybių piliečiai, *„kuri[e] teisėtai gyvena valstybėje narėje, Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje arba kitoje dalyvaujančioje valstybėje pagal šį reglamentą“*.

([7]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:42018Y1218(01)&qid=1578414694481&from=LT

([8]) ES jaunimo strategijos ir Tarybos rekomendacijos dėl jaunųjų savanorių judumo vertinimas, 2016 m.

([9]) Leidinys „Promoting the mobility of young volunteers and cross-border solidarity, a practical toolbox for actors and stakeholders in the field of youth and recommendations for policymakers“, kurį parengė Europos Komisijos sudaryta ekspertų grupė 2008 m. Tarybos rekomendacijos dėl jaunųjų savanorių judumo peržiūrai paremti, 2021 m. (darbas buvo atliekamas nuo 2019 m. rugsėjo mėn. iki 2020 m. rugsėjo mėn.).

padėjo aiškiai parodyti šios veiklos svarbą stengiantis įveikti mūsų visuomenei kylančius demografinius iššūkius. Su aplinka ir kova su klimato kaita susiję susirūpinimą keliantys klausimai yra vieni iš svarbiausių ES politinės darbotvarkės klausimų ir į juos turi būti atsižvelgiama vykdant su tarptautiniu mobilumu susijusią veiklą;

8. Komunikate dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m ([10]). pabrėžiama pagal Europos solidarumo korpuso programą įgytos tarpvalstybinės patirties įtraukumo, kokybės ir pripažinimo svarba. Kad savanoriška veikla būtų naudinga bendruomenėms ir jauniems savanoriams, viena iš būtinų sąlygų yra suteikti esamų galimybių kokybės garantijas ir tinkamai remti dalyvius visais jų dalyvavimo savanoriškoje veikloje etapais;

9. Tarybos rezoliucijoje dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) Taryba tos strateginės programos 1 prioritetinėje srityje patvirtino, kad vienas iš siekių yra „[s]katinti, vertinti ir pripažinti neformalųjį mokymąsi, įskaitant savanorišką veiklą, ir didinti tarpvalstybinės solidarumo veiklos įtraukumą, kokybę ir pripažinimą“;

10. vienas iš pirmųjų sunkumų, su kuriais susiduria jaunuoliai, norintys įgyti tarptautinės savanoriškos veiklos patirties, yra prieiga prie patogios naudoti informacijos apie jų, kaip savanorių, statusą ir teises specialioje nacionalinėje interneto svetainėje, kad jie galėtų pradėti tarptautinę savanorišką veiklą gerai žinodami, kokį poveikį ji darys jų socialinės apsaugos teisėms priimančiojoje valstybėje narėje, taip pat valstybėje narėje, kurioje yra jų nuolatinė gyvenamoji vieta ([11]). Pagal 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, Komisija ir valstybės narės jau yra įpareigotos ES piliečiams internete teikti patogią naudoti informaciją apie pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę nustatytas teises, pareigas ir taisykles, susijusias su kitoje valstybėje narėje vykdoma savanoriška veikla ([12]);

11. daugelio su tarptautiniu mobilumu susijusių klausimų negalima išspręsti vien nacionaliniu lygmeniu, nes veikla apima tiek siunčiančiąsias, tiek priimančiąsias valstybes nares. Savanoriškos veiklos administracinės ir teisinės sistemos valstybėse narėse gali skirtis. Jaunimui naudoti patogi ir išsami informacija apie savanorišką veiklą reglamentuojančias nacionalines teisines ir administracines taisykles, visų pirma informacija apie socialinę aprėptį siunčiančiosiose ir priimančiosiose valstybėse narėse, yra labai svarbi jaunuoliams, norintiems užsiimti tarptautine savanoriška veikla;

12. Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksmų planas“ ([13]) pripažįstamas savanoriškos veiklos vaidmuo užtikrinant mažiau galimybių turinčių asmenų integraciją ir įtrauktį. Daugeliui jų savanoriška veikla gali būti labiausiai prieinama tarpvalstybinio judumo galimybė, visų pirma trumpalaikės savanoriškos veiklos arba savanoriškos veiklos grupėse ar komandose forma;

13. trečiųjų valstybių piliečiai gali susidurti su administracinėmis ir praktinėmis tarpvalstybinės savanoriškos veiklos kliūtimis, jeigu jie, norėdami pradėti savanorišką tarnybą kitoje valstybėje narėje, turi kreiptis dėl trumpalaikės ar ilgalaikės vizos ar leidimo gyventi išdavimo. Direktyva (ES) 2016/801 reglamentuojamos ilgalaikės vizos arba leidimo gyventi, reikalingų, kad būtų galima atvykti į ES valstybę narę savanoriškos tarnybos tikslais, gavimo sąlygos. Tačiau joje nėra nuostatų dėl trečiųjų valstybių savanorių mobilumo ES viduje;

([10]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m., COM(2020) 625 final, pateikiamas adresu EUR-Lex - 52020DC0625 - LT - EUR-Lex (europa.eu).

([11]) Reikėtų priminti, kad 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo numatytas socialinės apsaugos teisių, įskaitant teisę į ligos išmokas, koordinavimas tarpvalstybiniais atvejais ir kad šis reglamentas taikomas tarp valstybių narių judantiems savanoriams.

([12]) OL L 295, 2018 11 21, p. 32, I priedo E skirsnis. Įgyvendinama naudojantis portalu „Jūsų Europa“: Your Europe (europa.eu) Your Europe (europa.eu)

([13]) COM (2020) 758 final.

14. vykdydami savanorišką veiklą savanoriai ir mokosi, todėl didėja jų įsidarbinamumas. Yra sukurtos nacionalinės ar ES sistemos (t. y. „Youthpass“ ([14]) ir „Europass“ ([15])), padedančios nustatyti, dokumentais pagrįsti ir patvirtinti vykdant savanorišką veiklą pasiektus mokymosi rezultatus. 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendacijoje dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo ([16]) darbdaviai, jaunimo ir pilietinės visuomenės organizacijos paraginti skatinti mokymosi dirbant ar savanoriaujant rezultatų nustatymą ir dokumentavimą ir sudaryti tam palankesnes sąlygas,. Atlikus 2012 m. Tarybos rekomendacijos vertinimą ([17]) nustatytos sritys, kuriose reikia imtis tolesnių veiksmų, norint pasiekti 2012 m. Tarybos rekomendacijos tikslus ir suteikti žmonėms daugiau ir geresnių mokymosi rezultatų patvirtinimo galimybių, kad jie galėtų toliau mokytis ir tinkamai panaudoti savo įgūdžius Europos visuomenėje ir darbo rinkoje. 2018 m. balandžio 18 d. sprendime dėl „Europass“ savanoriai apibrėžti kaip viena iš tikslinių grupių;

15. atsižvelgiant į naujus nuo 2008 m. įvykusius pokyčius, tarptautinei savanoriškai veiklai kylančių kliūčių įrodymus ir ekspertų grupės politikos rekomendacijas dėl jaunųjų savanorių mobilumo skatinimo, reikia parengti naują Tarybos rekomendaciją dėl savanoriškos veiklos, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tarptautinei jaunimo savanoriškai veiklai ir pagerinti jos kokybę, taip pat skatinti tarpusavio mokymąsi, tinklaveiką ir savanoriškos veiklos schemų ir veiksmų valstybėse narėse bei Europos solidarumo korpuso programos sinergijas;

16. šioje rekomendacijoje visapusiškai atsižvelgiama į subsidiarumo ir proporcingumo principus,

PRIPAŽĮSTA, KAD:

17. šioje rekomendacijoje savanoriška veikla apibrėžiama taip pat, kaip ir 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa, t. y. savanoriška veikla – solidarumo veikla, vykdoma kaip savanoriška neatlygintina ([18]) veikla ne ilgiau kaip 12 mėnesių, padedanti siekti bendros gerovės. Jei pagal valstybėse narėse įgyvendinamas tarptautines schemas numatyta ilgiau kaip 12 mėnesių trunkanti solidarumo veikla, kuri kitais aspektais atitinka savanoriškos veiklos apibrėžtį, ji šioje rekomendacijoje laikytina savanoriška veikla ir todėl yra įtraukiama į jos taikymo sritį;

18. pagal šią rekomendaciją jaunimo savanoriška veikla apima ES piliečių arba trečiųjų valstybių piliečių, kurie gyvena vienoje valstybėje narėje ir savanoriškos tarnybos tikslais persikelia į kitą valstybę narę, savanorišką veiklą ES pagal Europos solidarumo korpuso programą arba bet kokią valstybėse narėse įgyvendinamą nacionalinę tarpvalstybinės savanoriškos veiklos schemą ar veiksmą. Valstybėms narėms ir Komisijai imantis veiksmų pagal šią rekomendaciją taip pat turėtų būti kuo labiau atsižvelgiama į tarp valstybių narių ir trečiųjų valstybių vykdomą savanorišką veiklą. Savanoriška veikla neturėtų daryti neigiamo poveikio galimam ar esamam apmokamam darbui ar būti laikoma jo pakaitalu. Terminai „jaunimas / jaunuoliai“ ir „jaunas“ apima 18–30 metų amžiaus grupės asmenis;

19. mažiau galimybių turintys jaunuoliai – jaunuoliai, kurie dėl ekonominių, socialinių, kultūrinių, geografinių ar sveikatos priežasčių, dėl to, kad jie yra migrantų kilmės, arba dėl tokių priežasčių kaip negalia ar mokymosi sunkumai arba bet kokių kitų priežasčių, įskaitant priežastis, dėl kurių galėtų kilti diskriminacija pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnį, susiduria su kliūtimis, dėl kurių jie negali veiksmingai pasinaudoti galimybėmis ([19]),

([14]) Priemonė „Youthpass“ yra pagrindinė visiems programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programos dalyviams prieinama pripažinimo ir patvirtinimo priemonė, kuria atsižvelgiama į mokymosi procesą ir „Youthpass“ pažymėjime dokumentuojami dalyvių mokymosi rezultatai.

([15]) 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB (OL L 112, 2018 5 2, p. 42), sukurta Europos sistema, kuria remiamas įgūdžių ir kvalifikacijų, įgytų formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu, taip pat mokantis iš praktinės patirties, mobilumo ir savanoriškos veiklos, skaidrumas ir supratimas.

([16]) OL C 398, 2012 12 22, p. 1.

([17]) ES jaunimo strategijos ir Tarybos rekomendacijos dėl jaunųjų savanorių judumo vertinimas (europa.eu), (2016 m.).

([18]) Savanoriams už jų laiką nemokama, tačiau gali būti padengiamos tam tikros išlaidos, paprastai tik kelionės, maitinimo ar apgyvendinimo ir (arba) kitos nedidelės asmeninės išlaidos.

([19]) Žr. tą pačią apibrėžtį Reglamento (ES) 2021/888 2 straipsnio 4 dalyje.

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

toliau skatinti tarptautinę savanorišką veiklą Europoje ir už jos ribų deramai atsižvelgiant į nacionalines sistemas ir teisės aktus savanoriškos veiklos srityje ir į bendrus valstybių narių nacionalinius prioritetus, esamas vietos galimybes ir viešųjų išlaidų tvarką;

siekiant šio tikslo, sudaryti palankesnes sąlygas šių veiklos krypčių plėtojimui:

20. apsvarstyti priemones, kuriomis prisidedama prie tinkamos ir aiškios teisės aktų ir įgyvendinimo sistemos, skirtos tarptautinės savanoriškos veiklos dalyvių sveikatai, saugai ir saugumui užtikrinti, arba kuriomis tokia sistemą išlaikoma, šiuo tikslu:

    a) užtikrinant, kad visi savanoriai galėtų naudotis socialine apsauga valstybėje narėje pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo nuostatas;

    b) remiant savanoriškos veiklos įgyvendinime dalyvaujančius organizatorius, užtikrinant, kad būtų įdiegtos aiškios ir patikimos procedūros, kurių paskirtis būtų pasirūpinti savanoriais krizių, ekstremaliųjų situacijų ir kitų nenumatytų aplinkybių atvejais ir jiems padėti;

21. teikti prieinamą informaciją ir didinti informuotumą apie savanorių teises, numatytas pirmiau nurodytoje specialioje sistemoje, visų pirma:

    a) užtikrinant, kad būtų sukurta nacionalinė interneto svetainė, atitinkanti Interneto svetainių prieinamumo direktyvos ([20]) reikalavimus, kurioje savanoriams būtų teikiama praktinė, prieinama ir išsami informacija apie savanorišką veiklą reglamentuojančias nacionalines teisines ir administracines taisykles ir savanoriškos veiklos kitoje valstybėje narėje poveikį esamoms ir būsimoms savanorių (tiek atvykstančių, tiek išvykstančių ES savanorių) socialinės apsaugos teisėms ([21]);

    b) remiant jaunimo informavimo paslaugų teikėjus skatinant mokymus apie tai, kaip rengti jaunimui patogią naudoti informaciją, susijusią su savanorišką veiklą reglamentuojančiomis nacionalinėmis teisinėmis ir administracinėmis taisyklėmis;

    c) skatinant bendradarbiavimą su sukurtais tinklais ir tarnybomis, pavyzdžiui, Europos jaunimo informavimo ir konsultavimo agentūra (ERYICA), rengiant tokią informaciją;

    d) skatinant esamų nacionalinių tarpvalstybinės savanoriškos veiklos schemų ir veiksmų organizatorius nurodyti atitinkamas nacionalines ir Europos interneto svetaines ([22]), kuriose savanoriams teikiama informacija apie jų teises, pareigas ir taikytinas taisykles, susijusias su kitoje valstybėje narėje vykdoma savanoriška veikla;

22. gerinti savanoriškos veiklos galimybių kokybę remiant savanoriškos veiklos organizatorių pastangas stiprinti savo gebėjimus. Visų pirma, šį tikslą galima pasiekti:

    a) skatinant organizatorius tiek siunčiančiosiose, tiek priimančiosiose valstybėse narėse bendradarbiauti, be kita ko, teikiant pakankamai informacijos apie savanorišką veiklą, jos organizatorius ir savanorį, kad abi šalys galėtų priimti informacija grindžiamą sprendimą dėl veiklos tvarumo ir įvykdyti visus teisinius reikalavimus;

    b) skatinant savanoriškos veiklos organizatorius pabrėžti kokybę, be kita ko, savanoriškos veiklos organizavimą pagrindžiant analize, kuria patvirtinami nustatyti poreikiai ir užtikrinami vietos bendruomenėms naudingi rezultatai;

    c) skatinant savanoriškos veiklos organizatorius skirti pakankamai dėmesio savanoriškos veiklos mokymosi aspektui, įskaitant kalbų mokymąsi dalyvaujant tarptautinėje savanoriškoje veikloje;

([20]) 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1).

([21]) Įskaitant informaciją apie Europos sveikatos draudimo kortelės išdavimo tvarką ir išsamią informaciją apie tai, kokias paslaugas apima nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos.

([22]) Daugiakalbis portalas „Jūsų Europa“, pagal Reglamentą (ES) 2018/1724, OL L 295, 2018 11 21, p. 1; Europos jaunimo portalo jaunimo vikis; informacija portale „Europa“, pvz., apie Europos sveikatos draudimo kortelę: Kortelės gavimo tvarka – Užimtumas, socialiniai reikalai ir įtrauktis – Europos Komisija (europa.eu).

d) padedant savanoriškos veiklos organizatoriams sistemingiau ir visuotiniau naudotis esamomis nacionalinėmis ar ES sistemomis (pavyzdžiui, „Youthpass“ ir „Europass“), kad būtų galima lengviau nustatyti, dokumentais pagrįsti ir patvirtinti vykdant savanorišką veiklą pasiektus mokymosi rezultatus;

e) pripažįstant, kad darbas su jaunimu yra svarbus savanoriškos veiklos galimybių jaunimui propagavimo veiksnys ir viena iš pagrindinių kokybiško savanoriškos veiklos plėtojimo ES priemonių, ir taip prisidedant prie Europos darbo su jaunimu darbotvarkės ([23]) įgyvendinimo;

f) skatinant tarpvalstybinį asmenų, dirbančių su jaunimu ir jaunimo organizacijose, mobilumą;

g) remiant su jaunimu dirbančių asmenų ir savanoriškos veiklos organizatorių mokymą, pripažįstant jų svarbų vaidmenį padedant ir suteikiant gairių jauniems savanoriams įgyti kokybiškos savanoriškos veiklos patirties;

h) raginant tarptautinės savanoriškos veiklos organizatorius teikti paraiškas Europos solidarumo korpuso kokybės ženklui gauti;

i) rengiant ir propaguojant bendruosius savanoriškos veiklos kokybės standartus, kartu, kai tik tai įmanoma atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, semiantis įkvėpimo iš visapusiškos kokybės, paramos, įtraukties ir sertifikavimo priemonių, nurodytų Reglamente (ES) 2021/888 ([24]), sistemos;

j) priimant priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad savanoriška veikla netaptų darbo pakaitalu;

23. užtikrinti, kad visiems jaunuoliams, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, būtų suteikiama reali galimybė dalyvauti tarptautinėje savanoriškoje veikloje, be kita ko:

a) remiant nacionalinių vartų ir regioninių bei vietos struktūrų, tokių kaip darbo su jaunimu infrastruktūrų ir jaunimo informacijos centrų, kai jų esama, kūrimą ir (arba) veikimą, kad galimiems jauniems savanoriams, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, pilietinės visuomenės ir (arba) solidarumo organizacijoms ir kitiems šios srities suinteresuotiesiems subjektams asmenims su negalia prieinamu formatu būtų teikiama informacija ir jie būtų orientuojami esamų savanoriškos veiklos galimybių klausimais. Šios struktūros gali apimti absolventų tinklus (tokius kaip „EuroPeers“) ir vietos lygmeniu su jaunimu dirbančius asmenis, pasinaudojant jų gebėjimais įgalinti ir remti potencialius savanorius kandidatus ir , kai aktualu, galėtų būti susietos su nacionalinėmis agentūromis, įgyvendinančiomis Europos solidarumo korpuso programą;

b) sudarant palankesnes sąlygas mažiau galimybių turintiems jaunuoliams įgyti tarptautinės savanoriškos veiklos patirties, šiuo tikslu propaguojant atitinkamų organizacijų ir tinklų ([25]), tokių kaip „Eurodesk“ ir ERYICA, teikiamą tikslinę ir prieinamą informaciją bei vykdomą informavimo veiklą, be kita ko, didinant informuotumą apie tarpkultūrinių kompetencijų ir kalbų mokymosi, kaip vieno iš žingsnių tarptautinio mobilumo link, svarbą;

c) užtikrinant, kad savanoriškos veiklos organizatoriai būtų skatinami propaguoti socialinę įtrauktį, be kita ko, suteikiant priimtiną ir tinkamą būstą, kuris būtų prieinamas jaunuoliams, visų pirma negalią turintiems jaunuoliams;

d) padedant savanoriškos veiklos organizatoriams projektuose ([26]) plėtoti mažiau galimybių turinčių jaunuolių įtraukties aspektus, be kita ko, suvedant juos su tarnybų, atsakingų už socialinės įtraukties propagavimą, ekspertais, kurie galėtų juos remti ir mokyti;

([23]) Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos darbo su jaunimu darbotvarkės nustatymo sistemos (2020/C 415/01).

([24]) 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1475 ir (ES) Nr. 375/2014 (OL L 202, 2021 6 8, p. 32).

([25]) Kaip tai padaryti, žr. programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso įtraukties ir įvairovės strategiją, https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_lt.

([26]) Pagal 2020–2021 m. priimtas ES lygybės strategijas ir įtraukties politikos programas, skirtas konkrečioms diskriminuojamoms ir nepalankioje padėtyje esančioms grupėms: 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planą (COM(2020) 565 final, 2020 9 18), ES romų lygybės, įtraukties ir dalyvavimo strateginį planą (COM(2020) 620 final, 2020 10 7), LGBTIQ asmenų lygybės strategiją (COM(2020) 698 final, 2020 11 12), Integracijos ir įtraukties veiksmų planą (COM(2020) 758 final, 2020 11 24), Neįgaliųjų teisių strategiją (COM(2021) 101 final, 2021 3 3).

e) teikiant tikslinę paramą savanoriškos veiklos plėtojimui, visų pirma propaguojant nepalankioje padėtyje esančių grupių ar grupių, kurioms kyla rizika patirti diskriminaciją, įtrauktį, lygybę ir įgalinimą, ir teikiant paskatas tokioms bendruomenėms priklausantiems jauniems savanoriams dalyvauti savanoriškoje veikloje ir būti propaguotojais ar net sektinu pavyzdžiu jų pačių bendruomenėje;

f) padedant atitinkamoms organizacijoms ir tinklams propaguoti vietos lygmeniu vykdomą savanorišką veiklą (be kita ko, trumpalaikę, trunkančią ne visą darbo laiką ir vykstančią grupėmis), nes tai gali būti pirmasis žingsnis siekiant dalyvauti tarptautinėje veikloje, ir teikiant papildomą tikslinę paramą savanoriškos veiklos galimybėms, kuriomis būtų patenkinami dėl įvairių priežasčių fiziškai tarptautinėje mobilumo veikloje dalyvauti negalinčių jaunuolių poreikiai, plėtoti, pavyzdžiui, suteikiant, be kita ko, skaitmeninės savanoriškos veiklos galimybių;

g) toliau propaguojant esamas tarptautines priemones, galinčias palengvinti jaunimo mobilumą, pavyzdžiui, mobilumo kortelių įgijimą, ir skatinant jas naudoti vykdant bet kokią tarptautinę savanorišką veiklą ([27]);

h) jei įmanoma ir nedarant poveikio Šengeno *acquis* ir Sąjungos teisei dėl trečiųjų valstybių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo, išsprendžiant administracinius ir praktinius klausimus, dėl kurių trečiųjų valstybių piliečiams kyla sunkumų savanoriškos tarnybos tikslais gauti vizas ir (arba) leidimus gyventi;

24. didinti informuotumą apie savanoriškos veiklos naudą teikiant informaciją, vykdant orientavimo ir informavimo veiklą, be kita ko, įtraukiant nacionalinius suinteresuotuosius subjektus švietimo, mokymo, užimtumo, socialinių paslaugų ir jaunimo sektoriuose. Itin daug dėmesio turėtų būti skiriama mažiau galimybių turinčių jaunuolių pritraukimui. Be kita ko, turėtų būti propaguojama tai, kad:

a) savanoriškoje veikloje dalyvaujantiems jaunuoliams būtų suteikta konkrečių priemonių prisidėti prie visuomenės uždavinių sprendimo ir parodyti solidarumą su pažeidžiamoje padėtyje esančiais žmonėmis;

b) savanoriškos veiklos patirtis padėtų jaunuoliams siekti asmeninio, edukacinio, socialinio, pilietinio ir profesinio tobulėjimo ir išsiugdyti darbo rinkoje reikalingas ir vertinamas kompetencijas;

c) būtų įdiegtos sistemos, skirtos vykdant savanorišką veiklą pasiektiems mokymosi rezultatams nustatyti, pagrįsti dokumentais ir patvirtinti (įskaitant „Youthpass“ ir Europass);

25. remti ir propaguoti su savanoriška veikla susijusią bendruomenės telkimo veiklą, be kita ko:

a) nacionaliniu lygmeniu skatinant savanorių tinklų, ypač tų, kurie dalyvauja veikloje, turinčioje ilgalaikę viziją, t. y. nėra susiję su individualiais projektais ar nėra ribojami jų trukmės, veikimą;

b) propaguojant esamus su savanoriška veikla susijusius Europos tinklus, ypač Europos solidarumo tinklą ir tinklą „EuroPeers“, taip pat kitus išteklius ir platformas, prieinamus per Europos jaunimo portale veikiantį Europos solidarumo korpuso portalą;

c) skatinant buvusius savanorius dalytis patirtimi per jaunimo tinklus, švietimo įstaigas ir praktinius seminarus, pavyzdžiui, kaip savanoriškos veiklos ambasadorius ar tinklo narius, taip pat mokyti esamus ar būsimus savanorius;

d) skatinant savanoriškos veiklos organizatorius padėti savanoriams veiklos vykdymo metu integruotis į priimančiąją bendruomenę ir tęsti savanorišką veiklą grįžus namo, itin daug dėmesio skiriant pagalbai mažiau galimybių turintiems jaunuoliams;

26. išnagrinėti naujas savanoriškos veiklos tendencijas ir alternatyvius jos aspektus bei formas, be kita ko:

a) propaguojant skaitmeninės savanoriškos veiklos tarptautiniame kontekste, kaip vienos iš papildomų fizinio mobilumo galimybių arba net kaip atskiros savanoriškos veiklos formos, formų išbandymą ir renkant įrodymus apie tokią savanorišką veiklą;

([27]) Tai jau buvo buvusios Europos savanorių tarnybos geroji praktika; dabar pagal Europos solidarumo korpuso programą kiekvienam savanoriui nemokamai suteikiama Europos jaunimo kortelė.

b) pripažįstant kelių kartų kartu vykdomos savanoriškos veiklos vertę ir ją propaguojant, nes tokia savanoriška veikla labai padeda spręsti senėjančiai visuomenei kylančius uždavinius ir yra vienas iš būdų įtraukti jaunimą į kartų dialogą, palengvinti žinių perdavimą iš kartos į kartą ir didinti socialinę sanglaudą;

27. užtikrinti Europos lygmeniu ir įvairiais lygmenimis valstybėse narėse įgyvendinamų savanoriškos veiklos schemų ir veiksmų sinergijas, papildomumą ir tęstinumą, be kita ko, pavyzdžiui:

a) valstybėms narėms keičiantis informacija apie esamas savanoriškos veiklos schemas, įskaitant nacionalines viešosios tarnybos schemas ir veiksmus, jeigu tokių esama, ir tokią informaciją perduodant Europos Komisijai, kad būtų galima ją paskelbti Europos jaunimo portale ir jaunimo vikio puslapiuose, ir plėtoti geriausią patirtį;

b) apsvarstant priemones, kuriomis būtų propaguojamas ir remiamas geriausios patirties perdavimas tarp savanoriškos veiklos schemų ar veiksmų;

28. remti savanorišką veiklą, kuria reikšmingai prisidedama sprendžiant su klimatu ir aplinka susijusius uždavinius, šiuo tikslu:

a) skatinant į visus savanoriškos veiklos projektus ir veiksmus integruoti žaliąją praktiką, taip pat propaguojant aplinkos atžvilgiu tvarų ir atsakingą dalyvių ir dalyvaujančių organizacijų elgesį;

b) propaguojant savanoriškos veiklos aplinkosauginio pėdsako mažinimą, pavyzdžiui, mažinant atliekų kiekį, perdirbant atliekas ir, kai įmanoma, naudojantis tvariomis transporto priemonėmis;

c) propaguojant tokios savanoriškos veiklos, kuria sprendžiami su aplinkos apsauga, tvarumu, klimato tikslais ir nelaimių prevencija bei atkūrimu po nelaimių susiję klausimai, plėtojimą;

29. informaciją apie pažangą, daromą įgyvendinant šią rekomendaciją, įtraukti į reguliariai pagal ES jaunimo strategiją teikiamą naujausią informaciją, visų pirma kaip jaunimo vikio dalį,

RAGINA KOMISIJĄ:

30. sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms keistis patirtimi, kaip šalinti kliūtis, galinčias sutrukdyti jaunimui dalyvauti savanoriškoje veikloje, pavyzdžiui, pasitelkiant tarpusavio mokymosi veiklą, Komisijos ekspertų grupes arba ES jaunimo strategijos platformą;

31. padėti valstybėms narėms laikytis šios rekomendacijos pasitelkiant ES jaunimo strategijos, Europos darbo su jaunimu darbotvarkės ir ES jaunimo programų, visų pirma Europos solidarumo korpuso programos, bendradarbiavimo mechanizmus ir priemones;

32. sudaryti palankesnes sąlygas įvairiais lygmenimis vykdomam valstybių narių ir visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio mokymuisi ir mainams, pasitelkiant tokias priemones kaip savitarpio mokymasis ir konsultavimas, ekspertų grupės ir tinklaveika ir kitos bendradarbiavimo struktūros, be kita ko, daugiausia dėmesio skiriant ES ir nacionaliniu lygmenimis įgyvendinamų schemų ar veiksmų, įskaitant nacionalines viešosios tarnybos schemas, jeigu tokių esama, sinergijoms ir tarpusavio papildomumui. Šiuo tikslu naudotis esamomis interneto svetainėmis, pavyzdžiui, jaunimo vikiu ir Europos jaunimo portalu, kuriose valstybės narės ir nevyriausybinės organizacijos (NVO) gali įvairiais lygmenimis dalytis ištekliais ir žiniomis;

33. išnagrinėti naujas savanoriškos veiklos tendencijas ir formas, kuriomis laikomasi pagrindinių lygių galimybių ir nediskriminavimo, prieinamumo, įtraukumo ir aukštos kokybės veiklos principų, renkant įrodymus, plėtojant geriausią patirtį ir rengiant gaires bei vadovus, visų pirma susijusius su skaitmenine ar mišriąja savanoriška veikla ir kelių kartų kartu vykdoma savanoriška veikla;

34. propaguoti ir skleisti informaciją apie Europos jaunimo savanoriškos veiklos galimybes, visų pirma, mažiau galimybių turintiems asmenims, per Europos jaunimo portalą, kuriame galima užsiregistruoti dalyvauti pagal Europos solidarumo korpuso programą vykdomoje solidarumo veikloje. Bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, Europos jaunimo portale pateikti nuorodas į atitinkamas nacionalines interneto svetaines ([28]);

([28]) Pateikiant šios rekomendacijos 2 dalies a punkte numatytą informaciją, taip pat informaciją apie nacionalines savanoriškos veiklos schemas ar veiksmus.

35. toliau plėtoti ir propaguoti esamas ES priemones, padedančias patvirtinti neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatus, visų pirma „Youthpass“ ir „Europass“ platformas, be kita ko, naudojantis Europos skaitmeniniais mokymosi kredencialais, ir remti tokių priemonių naudojimą;

36. remti ilgalaikio savanoriškos ir solidarumo veiklos poveikio asmenims ir organizacijoms, taip pat visuomenei, įskaitant per COVID-19 pandemiją įgytą patirtį ir įžvalgas, susijusias su savanoriškos veiklos sektoriumi ir jo pasirengimu panašioms krizėms, mokslinius tyrimus ir duomenų rinkimą, šiuo tikslu atliekant tyrimus ir apklausas, kaupiant statistinius duomenis, atliekant mokslinius tyrimus ir duomenų analizę;

37. naudotis internetine jaunimo vikio platforma informacijai apie valstybių narių pažangą, daromą įgyvendinant šią rekomendaciją, rinkti;

38. teikti šios Tarybos rekomendacijos taikymo įgyvendinant ES jaunimo strategiją ir Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu ataskaitas.

Šia rekomendacija pakeičiama 2008 m. lapkričio 20 d. Tarybos rekomendacija dėl jaunųjų savanorių judumo visoje Europos Sąjungoje.

Priimta Liuksemburge, 2022 m. balandžio 5 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
R. BACHELOT-NARQUIN